

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Neglijarea carierelor practice. — Stabilizare și bilanț. — Dispozițiile mai importante ale legii pentru reorganizarea Curții de conturi. — Canalul București—Brașov. — Impozite. Legea timbrului. — *Cronică:* Comitetul prietenilor Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj. Asociația industriașilor din Ardeal și încașarea impozitelor în restanță. Creanțele neachitate ale Căilor Ferate. O bursă de efecte și mărfuri. Agricultorii nu vor fi urmăriți pentru impozit. Ridicarea secontului în Belgia. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Valorilor la București.

Neglijarea carierelor practice.

Este știut de toată lumea că masa populației țării noastre este pătura țărănească, care reprezintă peste 80%. De asemenea și cel mai mare antagonist al păturei țărănești recunoaște și are cea mai mare dreptate susținând că numai dela războiu încoace viața țărânului merită cea mai mare compătimire.

Pătruns de situația grea a vieții sale, țărânul român pentru a nu mai lăsa și pe moștenitorii săi să-și ducă viața în cele mai negre chinuri, jertfește ultimul prisos pentru a-și da copilul la școală spre a-i croi în viața socială un traiu mai bun. Face acest gest nobil cu speranța că singurul sau unul din vlăstarele sale va depune și el un pic de oboseală pentru a compensa întru câtva osteneala sa cu jertfa părinților săi.

Dar spre regret multe încercări dau greș și aceasta mai ales acolo unde unicul fiu e dat la liceu spre a se face doctor sau avocat și fiind alimentat de acasă cu bani din greu, începe să desconsiderare banul, care e ochiul dracului și cu care se pot face minuni.

Să presupunem însă contrariul că elevul ajuns la liceu trece clasele se-

cundare fără nici un obstacol, doar câte o mică corigență peste vară spre a nu se plictisi îl mai sinchisește puțin. Dai înainte și fără griji și când colo ajunge la problema cea mai grea — bacalaureatul.

Face prima încercare și la caz că nu reușește învinuește președintele că a fost prea pretențios. Se mai supune de 3—4 ori și la caz de reușire trece la facultate unde mai are vre-o patruzeci de mii de colegi și cari roesc pe la fiecare ușe de minister spre a ocupa un post de mizerie cu inconvenient dublu pentru că odată nu se poate prepara cum-se-cade spre a ajunge un element folositor societății și al doilea inconvenient e că devine salariat dintr'un buget perpetuu cu deficit și fără să presteze o muncă.

După terminarea studiilor fie că rămâne mai departe în slujbă, ce rar se întâmplă, spre a sluji și el stăpânul, care l-a întreținut, sau aspiră la un post sub pretextul că dânsul e titrat.

Și cum progresul nostru economic și cultural nu merge într'o progresie așa de crescândă spre a putea alimenta tot valul de titrați cu diplome, iar concurența în căutarea de posturi nu soluționează deloc problema proletariatului intelectual.

Această problemă a proletariatului intelectual începe să-și aibe mai ales acum după zece ani de unire efectul și este o adevărată primejdie națională.

Dar vina nu trebuie aruncată asupra țărânului ce dorește să-și vadă unul din feciorii lui domn, căci el nu știe decât atât că jertfește azi și mâine, ba chiar ani de-arândul numai și numai să poată fi și el împăcat cu conștiința că odrasla lui a luat de prima dată bacalaureatul

spre a nu cădea victimă personalului de umplură, improvizat adesea din nu știu ce unghiu al țării.

Marea armată de funcționari a fost necesită de cerințele vremii. Astfel după războiu pentru a pune bază unui stat unitar și independent administrațiunea lui, precum și organizațiile economice au necesitat un mare număr de oameni cu experiență și cunoștințe profesionale. Față de aceste cerințe însă disponibilitățile au fost cu mult inferioare și atunci atât statul, cât și instituțiunile private au fost nevoite să recurgă și la persoane cu puține cunoștințe practice. Mulți dintre ei n'au rămas cu cunoștințele dobândite într'un interval de refacere ci s'au perfecționat, iar foarte mulți au rămas o adevărată plagă pentru administrație din care cauză merg serviciile publice așa de rău.

Unele locuri deținute de persoane neapte pentru atare servicii au fost înlocuite cu persoane capabile, licențiași și diplomași și aceasta mai ales la început. Nu tot astfel se prezintă situațiunea astăzi. Situația economică deplorabilă și reducerea activității economice, sărăcia mereu crescândă a statului, comerțului și industriei au avut ca efect o reducere accentuată a mijloacelor de plasare.

Din cauza lipsei de școli de specialitate în domeniile vieții economice, tineretul absolvent al claselor secundare a început să inunde pragurile universităților, în alegerea unei cariere libere. Până la ajungerea unei diplome pentru cariera liberă bietul student e nevoit să facă stagiul de câțiva ani pe la câte un serviciu public din care cauză iese cu o pregătire pentru titlu, care lasă foarte mult de dorit.

Pentru a preveni inflației de intelectuali la care cu mare regret trebuie să constatăm, că am ajuns cu pași prea repezi în decurs de abia zece ani, se impune îndrumarea tineretului spre învățământul practic, care are mari perspective favorabile de viitor pe teren industrial și comercial. Stimularea îmbrățișării carierelor practice necesitate de stat și gospodăria privată se va putea face printr'o propagandă intensă la safe pentru a demonstra țăranilor că adevărata fericire a unei țări rezidă în dezvoltarea în mod paucinic a tuturor factorilor de producție în mod temeinic și rațional.

Deasemenea în provinciile alipite unde elementul muncitor deține și este preponderent în viața economică. Pe acesta nu-l vom putea cuceri decât prin naționalizarea comerțului și a industriei.

Și pentru aceasta ne trebuie o clasă de oameni, cu roluri principale în viața economică a orașelor pe care n'o poate forma decât o adevărată școală pentru îmbrățișarea unei cariere practice.

Cu adevăr putem rosti că mai mult plătește un comerciant sau un industriaș cinstit decât 10 titrași academici, cari concurează la un post de mizerie, fiind zilnic nemulțumit cu soarta, și la orice ocazie de perturbație caută răzbunare. Adevărat este că pătura cultă contribuie în cea mai mare măsură la mărirea contingentului celor nemulțumiți cu soarta, cari cauzează numai rău statului cei ocrotesc, fiind o plagă națională.

Pentru remedierea acestor neajunsuri se impune numerus clausus care va putea oscila în cazul că permite progresul economic și cultural.

Datoria ce ne incumbă ca buni patrioți ai unui stat încheiat sub un singur sceptru de domnie ne cere să fim tari și fără șovăire.

Stabilizare și bilanș.

Repercursiunile stabilizării monetare asupra întreprinderilor economice private.

De Petre Porușiu, prof. univ.

În „Revista Juridică“ din Cluj dl profesor univ. Petre Porușiu publică un studiu despre urmările stabilizării, foarte interesant nu numai din punct de vedere juridic ci și economic și chiar contabil. Dat fiind importanța și actualitatea chestiunii, precum și competența și autoritatea autorului credem de bine să-l reproducem în extenso într'o serie de numeri.

1. Delimitarea subiectului.

Stabilizarea monetară — în sensul în care preocupă astăzi cercurile noastre economice și politice — este operațiunea care tinde a obține și a conserva o valoare cât mai stabilă (stabilizată) pentru etalonul monetar (I. Răducanu, Stabilizarea monetară, București 1928, p. 5). În alte țări cu moneta depreciată din cauza inflațiunii, acel scop a fost atins pe diferite căi, după-cum moneda lor era total sau numai în parte depreciată. Pregătirile ce s'au făcut la noi și felul cum a fost decretată stabilizarea Leului prin legea din 7 Februarie 1929, vădesc intențiunea, de a se înfăptui

stabilizarea prin devalorizarea parțială a Leului, aproape de cursul lui actual. Vorbim de intențune, fiindcă reușita măsurilor luate este chestiune de fapt care urmează să fie verificată de evenimente. Procedând astfel legiuitorul va consfinți starea de fapt, pe care a negat-o din momentul decretării cursului forțat prin legea din 21 Decembrie 1916 (V. Pandectele Române, anul 1922, I. p. 1 și M. Oromolu, Problema monetară și stabilizarea, București 1928, p. 5). Recunoașterea legală a stării de fapt implică însă constatarea, că dela data decretării cursului forțat toate plățile și operațiunile de credit au fost efectuate pe baza unui măsurător de valori instabil. Aceeaș constatare o face pentru francul francez R. Poincaré în celebrul său discurs, ținut în camera deputaților în ziua de 21 Iunie 1928: „...du jour où le cours forcé du franc a été établi, sa valeur, en réalité, a commencé à décroître... si la change s' est maintenu jusqu' en 1919, notre monnaie s' était déjà dépréciée“ (La réforme monétaire. Discours prononcé à la Chambre des Députés par M. Raymond Poincaré le 21 juin 1928. Ed. Berger-Levrault, Paris, p. 52).

Și de aici necesitatea, de a rectifica ceea ce s'a compromis prin ficțiunea legală: Leul hârtie (variabil dela zi la zi) egal cu Leul aur. În materie de drept această concluziune duce la problema revalorizării obligațiilor contractuale, iar în materie economică la noua evaluare a patrimoniilor, care are o deosebită importanță în gestiunea persoanelor obligate prin legi a purta registre și a-și publica socotelile. Cu alte cuvinte, concludem la necesitatea de a *revizui contabilitatea și bilanșurile* redactate în Lei hârtie, limitând cercetările noastre la întreprinderile comerciale și industriale particulare, reglementate în legislația comercială.

Se pune însă întrebarea, dacă această revizuire este în funcție directă de reglementarea legală, sau dacă ea poate și trebuie înfăptuită cu un ceas mai înainte, chiar în interesul persoanelor vizate și a economiei naționale.

Răspunsul îl găsim în scopul pe care îl urmărim: restabilirea veracității conturilor, fără care nu se poate face nici un calcul de rentabilitate și nu există credit.

Dom examina deci problema cunoscută în altă parte și ea problema bilanșului aur, sub aspectul pe care îl prezintă în viața noastră economică astăzi, după decretarea stabilizării legale.

Această problemă a existat în toate țările cu moneta depreciată și gravitatea ei s'a accentuat în funcție de măsura inflațiunii. În Germania a fost recunoscută și formulată încă în anul 1921. „Der ungeheuerlich gesunkene Wechselkurs in

Verbindung mit seinen unübersehbaren, riesigen Schwankungen und die ungeheuer gestiegenen Warenpreise stellen zusammen den Ausdruck der Geldwertverschiebung dar. Auf die in Geld geführte Erfolgsrechnung kann diese Verschiebung natürlich nicht ohne tiefgehende Folgen bleiben: Die heutigen Bilanzen enthalten Posten von verschiedenem inneren Wert („Gold u. Papiermark“); die Belassung der Abschreibungssätze auf der alten Nominalhöhe führt zu Kapitalverlust; trotz Aufrechterhaltung des Buchhaltungskapitals, ja sogar bei Zunahme des Kapitals durch Gewinn, nimmt das Vermögen der Unternehmung in Wirklichkeit ab, so dass — als vierte Folge — die Bilanzrechnungen alter Art falsch sind“. (W. Mahlberg, Bilanztechnik und Bewertung bei schwankender Währung, Leipzig 1925, p. 1).

În Ungaria profesorul universitar Kuncz Ödön scria înainte cu trei ani (Az Aranymérleg problémái, Budapest 1925, p. 5), că rezultatele conturilor și bilanșurilor încheiate în coroane hârtie cu curs variabil, socotite egale cu coroanele aur, duc la concluziuni imposibile, întocmai ca și operațiunile aritmetice făcute cu lucruri eterogene. S'a ajuns — spune Kuncz — la rezultate care sunt o crudă ironie a contabilității, registrele și încheterile neputând da nici măcar o vagă orientare asupra situațiunii reale a întreprinderilor.

În Franța, din cauza că stabilizarea a cam întârziat, literatura chestiunii e dată mai recentă, ea își precizează însă cu claritate constatările și concluziunile: „Le cours forcé et l'inflation, en dépréciant la monnaie, sont venus apporter dans les prix une perturbation d'autant plus profonde que ceux-ci, tout en s'élevant, n'ont pas toujours conservé intacte leur contrevaieur en or... La valorisation permettra aux entreprises de présenter des bilans sincères, dont tous les postes seront mesurés par un étalon identique (Jean Mabit, La restauration monétaire et les bilans, Paris 1928, p. 6).

La noi izvoarele literare ce ar putea aduce lumină în această chestiune sunt prea puține (D. Ștefan Dumitrescu, Bilanșul aur sau bilanșul de stabilizare. Analele economice și statistice. București 1928, Anul XI No. 3—4, p. 57 și urm.). De aceea este necesar ca în cercetările noastre să ne bazăm mai mult pe observarea faptelor. Efectele fluctuațiunii monetei asupra economiei private nu pot fi însă observate izolat, ei numai în complexul împrejurărilor între care s'au produs acele fluctuațiuni și care în mod firesc sunt în funcție de îndrumarea generală a economiei naționale și a finanțelor statului.

Dom încerca deci mai întâi o sinteză asupra politicii noastre economice și financiare de după războiu, apoi vom trece la analiza bilanșului unei

întreprinderi particulare, căutând să stabilim repercusiunile inflațiunii și a deflațiunii asupra exploatării întreprinderilor bancare, industriale și comerciale. Dat fiind că o parte însemnată a acestor întreprinderi are forma juridică a societăților pe acțiuni, va trebui să ne ocupăm în mod special de situațiunea economică și juridică a acționarilor și obligatarilor. În fine nu vom pierde din vedere nici considerațiunile de ordin fiscal.

În a doua parte a lucrării noastre vom studia posibilitățile și mijloacele de valorizare a bilanșurilor, în actuala noastră situație economică și financiară, și în acelaș timp vom arăta și metodele de aplicat — de lege ferenda — utilizând experiențele legislațiilor streine.

(„Revista juridică“)

(Va urma).

Dispozițiile mai importante ale legii pentru reorganizarea Curții de conturi.

Pentru a încetușa fraudele continue ale banului public, în multiplele proiecte pentru consolidarea și normalizarea vieții economice pe lângă unificarea diferitelor legi guvernul D-lui Maniu a încadrat și legea pentru reorganizarea Curții de conturi. De efectele binefăcătoare ce acest proiect de lege votat și intrat în vigoare le va revărsa asupra controlului banului public, nimeni nu se poate îndoii și poate fi considerat ca una dintre principalele legi din bogata sesiune parlamentară.

În rezumat proiectul depus la Cameră conține următoarele:

Compunerea Curții. Ea se compune din membrii acestei curți sunt: un prim-președinte patru președinți pe secțiuni și opt consilieri.

Ministerul public deasemenea va fi reprezentat printr'un procuror general și trei procurori pe secțiuni.

Personal de control și verificare, compus din consilieri controlori cari pot fi câte unul din fiecare Minister sau administrație publică autonomă, referindari șef 24 referindari și 30 referindari stagiați, putând fi sporii în caz de nevoie.

Atribuțiunile și competențele înaltei Curți de conturi se mărginește la următoarele:

Controlul preventiv și de gestiune asupra încasărilor și cheltuielilor Statului. Actele justificative ale ordonanțării încasărilor și cheltuielilor, situațiunile lunare, inventarul Statului, emisiunile de titluri și bonuri de tezaur ale datoriei publice, certifică exactitatea conturilor administratorilor publice, ministerelor și a conturilor generale ale administrațiunii finanțelor Statului.

Curtea de conturi exercită acțiune judecătorească asupra mânuitorilor de bani, valori și materiale în primă și ultimă instanță. Deasemenea judecă apelurile făcute de gestionari în-

sărcinați cu percepți de venituri ale diferitelor instituțiuni și autorități publice în calitate de instanță de apel. Apelurile se vor face în termen de 30 zile dela comunicarea hotărârei. Mai dă apoi avizul asupra proiectelor de legi și regulamente privitoare la contabilitatea publică.

Gestionarii sunt obligați să înainteze conturile la greșa Curții în termenul prevăzut de lege, iar contul general al administrației financiare se va înainta împreună cu dări de seamă asupra cassierilor, încasărilor și plășilor. Cei cari nu vor prezenta conturile la termen vor fi amendați conform legii, fixându-li-se apoi și un termen de amânare în al cărui interval dacă nu se înaintează se aplică dublul amenzi. Autoritatea respectivă va fi încunoștințată pentru a aplica legea contabilității publice. Înlocuitorul gestionarului este obligat de a face conturile în caz de imposibilitate din partea acestuia.

Proiectul mai conține și procedura Curții. Termenul de recurs e de 30 zile și se va face la Curtea de Casație, însă el nu împiedecă executarea deciziei. În caz de cassare va fi trimis din nou Curții care va judeca pe secțiuni unite.

Înaintat din nou apelul Curții de Casație și judecat de aceasta pe secțiuni unite rămâne deciziv. Se mai prevede apoi atribuțiunile primului președinte, secretariatului și ministerului public etc.

Din aceste dispoziții reese că banul public va fi foarte sever controlat, salvându-l de fraudele la care e expus azi.

Canalul București—Dunăre.

Cunoaștem cu toții faimosul proiect al dlui ing. Leonida pentru construirea canalului navigabil București—Dunăre. Ca toate operele mari și costisitoare, nici aceasta nu-i lipsită de prea puține critici. Toate criticele cari sunt contra acestui canal se rezumă în nerentabilitatea lui, arătând că prin aceasta industriile nu se vor îmbulzi pe marginea lui, deoarece e construit pe șes, din care cauze energia electrică nu va putea fi absorbită nici pe jumătate, deci energie aruncată pe gârlă.

Proiectului i s'au adus modificările cuvenite și prevede crearea a două porturi, unul în Valea Plângerii și altul la Funduent.

Rentabilitatea lucrării se bazează pe producția electrică a uzinelor ce vor lua ființă alimentând portul București, industriile precum și calea ferată București—Brașov. Lucrările în întregime vor costa maximum 4 miliarde Lei, astfel cele pentru primirea energiei electrice de către municipiu vor costa 1 miliard, cele pentru electrificarea liniei București—Brașov 1.200 milioane, canalul București—Dunăre și uzinele respective

1.100 mil., canalul Argeş—Bucureşti cu centrale electrice şi amenajarea portului 400 milioane.

Prin complectarea uzinelor termice existente se va ajunge la un debit de 100 milioane kw.; astfel iarna când debitul uzinelor hidraulice va fi redus, trebuinţele municipiului şi ale căilor ferate să fie asigurate.

Canalul poate fi realizat în două feluri: prin exploatare de Stat, iar construcţia să se efectueze de concesionar, urmând ca plata să se facă prin obligaţiuni ale Statului în condiţiunile împrumutului de stabilizare; sau concesionarul va construi canalul şi uzinele electrice, iar la sfârşitul concesiunii, să revie Statului totul gratuit.

Pentru aprovizionarea municipiului Bucureşti cu energia electrică necesară se va înfiinţa o societate în regie mixtă pe baza legii administrării bunurilor Statului la care Primăria ar participa cu 40% din capital prin aportul în natură — din care o parte ar putea fi rescumpărat de comună în numerar — iar restul de 60% ar fi format de grupurile financiare indigene şi străine. Pe lângă privilegiile acordate de lege municipiul ar mai putea beneficia şi de 3% din profitul brut. Curentul electric l-ar putea obţine cu cel mult 3 Lei kw, sub preţul cu care i se vinde azi electricitatea dela diverse societăţi.

Electrificarea liniei Bucureşti—Braşov se va putea face de concesionar, iar plata lucrării se va putea efectua sau prin obligaţiuni sau prin adăugarea cotei de amortizare la preţul curentului.

Preţul de 3 Lei kw. este destul de mic şi va conveni şi căilor ferate pentru că micşorează coeficientul de exploatare. Deasemenea schimbarea locomotivelor va produce o economie însemnată, căci nu va mai fi nevoie de câte 2 la un tren singur în regiunea muntoasă.

Din suma de patru miliarde, cât vor costa lucrările, cel puţin 2¹/₂ miliarde va fi mâna de lucru şi materialul din ţară. Aceasta contribuie foarte mult la înlăturarea şomajului şi exportului de muncitori în alte ţări.

Construirea acestui canal contribuie în măsură foarte mare la îmbunătăţirea situaţiei economice a Capitalei cu repercusiuni asupra uşurării vieţii de traiu pentru agricultură în special, acordând şi o rentabilitate mai mare comerţului englez.

Impozite. Legea Timbrului.

Cum se va aplica sporul la impozitele directe.

Instrucţiunile Ministerului de finanţe.

Ministerul de finanţe a trimis administraţiilor financiare următoarele instrucţiuni pentru aplicarea legii relative la sporirea excepţională a unora din impozitele directe publicate în Monitorul Oficial No. 159 bis, din 21 Iulie 1929:

Prin legea publicată în „Monitorul Oficial” No. 159 bis din 21 Iulie 1929 s’au sporit cu o zecime unele din impozitele directe datorite pe anul 1929.

Dela început trebuie să vă atragem atenţiunea că acest spor are un caracter excepţional şi este determinat de necesitatea de a se echilibra bugetul anului 1929. El se aplică impozitelor directe înscrise în roluri pe anul întreg 1929, iar pentru impozitele care se percep pe cale de reţinere neavând posibilitatea de a aplica sporul cu efect retroactiv, ele nefiind înscrise în roluri, s’a prevăzut că acest spor se aplică numai veniturilor exigibile cu începere dela 1 Iulie 1929.

Pentru impozitele înscrise în roluri e de observat că legea nu prevede sporirea cotei impozitului, se sporeşte însă numai suma impozitelor directe înscrise în roluri pe anul 1929, rezultând din impunerile efectuate prin comisiunile acestui an.

Impozitele elementare.

În ce priveşte impozitele elementare agricole pe clădiri şi profesional debitul existent înscrise în roluri pentru anul 1929 va fi rectificat cu roşu majorându-se cu o zecime. Debitul astfel rectificat va constitui debitul ce se va încasa dela contribuabili.

În ce priveşte impozitul comercial întrucât legea nu face nici o distincţiune sporul de o zecime se aplică atât la impozitul elementar comercial, cât şi impozitului complementar, deoarece ambele sunt înscrise în roluri pe 1929, iar rectificarea debitului se va face ca mai sus.

Impozitul global.

În ce priveşte impozitul global trebuie observat că acest impozit a mai suportat sporul prevăzut de legea din 1 Ianuarie 1929, comunicat dvs. cu ordinul No. 4202 din 9 Ianuarie 1929, Sporul precedent a purtat chiar asupra cotei impozitului prevăzut de art. 64 şi acest fapt a necesitat modificarea tabelii impozitului global, sporul anterior având un caracter definitiv. Cum sporul nou de o zecime se aplică numai pentru anul 1929 şi cum legea autorizând acest spor nu prevede că se sporeşte şi cota impozitului, el se va aplica deasemeni la impozitul actualmente înscrise în roluri, adică la impozitul deja majorat cu sporul prevăzut de legea din 1 Ianuarie 1929. Acelaş spor se aplică şi pentru impozitul aşezat pe baza supra cotei prevăzute de art. 64.

Sporul intrând în vigoare dela 1 Ianuarie 1929 este dela sine înţeles că nu se poate aplica pentru impunerile ce privesc venituri ale anilor trecuţi atât la elementar, cât şi la global şi cari din diferite motive nu s’au putut face la timp, aceste impuneri urmând a se face ca şi până acum.

Impozite prin reţinere directă.

Pentru impozitele ce se încasează pe cale de reţinere directă legea prevede că sporul de o zecime se aplică numai pentru impozitele ce se datoresc la veniturile exigibile cu începere dela 1 Iulie 1929.

Principiul este deci şi aici ca şi la impozitele înscrise în roluri că se sporeşte cu o zecime

impozitul datorat și exigibil cu începere dela 1 Iulie 1929 și nu cota impozitului.

Ar rezulta deci că pentru aceste venituri să se calculeze impozitul cu cota prevăzută de lege și să se mai adauge o zecime. Cum însă acest sistem ar fi ceva mai complicat dacă se va spori cota impozitului rezultatul va fi același, întrucât cota este proporțională și nu progresivă — și într'un caz și în altul rezultatul fiind acelaș se va prefera calcularea impozitului prin majorarea cu o zecime a cotei atât la impozitul pe salarii, cât și la impozitul mobilitar. In acest caz vom avea :

Impozitul pe salarii.

Cota impozitului pe salarii pentru veniturile ce au devenit exigibile cu începere dela 1 Iulie 1929, și până la finele anului 1929, va fi de 4.4% pentru veniturile până la 4000 Lei lunar și de 8.8% pentru cele ce depășesc această sumă, după deducerea bine înțeleasă a minimului scutit de 750 Lei lunar. Dacă până la primirea prezentului ordin s'a încassat deja impozitul nesporit la veniturile sau la partea din veniturile exigibile la 1 Iulie 1929, veți îngriji ca la încassarea impozitului datorat pe luna August 1929, să se rețină și să se verse la Stat și diferența de impozit cuvenită pe luna Iulie 1929, și rezultă prin sporul de o zecime. In acest caz se va face o verificare cât mai serioasă de către serviciul de constatare al percepțiilor al administrațiilor cari vor stabili și diferența de încassat punând viza lor pe cererea de vărsare a impozitului la Stat.

Impozitul mobilitar.

Pentru impozitul mobilitar trebuie lămurit că sporul se aplică numai la impozitul cuvenit la veniturile a căror exigibilitate are loc cu începere dela 1 Iulie 1929, și nici decum celui pentru care exigibilitatea veniturilor a avut loc înainte de această dată.

Noul spor se grefează asupra cotei prevăzute de art. 22 din legea contribuțiilor majorate cu sporul aplicat pe baza legii din 1 Ianuarie 1929.

Vom avea dar următoarele cote pentru impozitul mobilitar partea Statului:

Până la 1 Iulie 1929: 16.50 la sută: dela 1 Iulie 1929, 18.15 la sută.

Până la 1 Iulie 1929: 13.20 la sută; dela 1 Iulie 1929, 14.52 la sută.

Până la 1 Iulie 1929: 11 la sută; dela 1 Iulie 1929, 12.10 la sută.

Până la 1 Iulie 1929: 8.80 la sută: dela 1 Iulie 1929, 9.68 la sută.

Până la 1 Iulie 1929: 5.50 la sută; dela 1 Iulie 1929, 6.05 la sută.

Noul spor aplicându-se numai pentru veniturile a căror exigibilitate e cuprinsă între 1 Iulie 1929 și 31 Decembrie 1929, este dela sine înțeles că dacă se prezintă de aici înainte spre încassare impozit mobilitar datorit asupra unor venituri exigibile dinainte de 1 Iulie 1929, taxarea se va face cu cota în vigoare la data exigibilității lor.

Dacă eventual până la primirea ordinului pe față s'a încassat impozit mobilitar care trebuie să suporte noul spor de o zecime veți dispune să se facă verificarea și să se încasseze și dife-

rența de impozit. Verificarea se va face ca și pentru impozitul pe salarii.

Pentru veniturile ce se taxează pe cale de reținere cu cota dela impozitul profesional cum ar fi remizele, provizioanele și alte asemenea, taxarea se va face cu cota prevăzută de art. 48 din legea Contribuțiilor directe sporite cu o zecime adică in loc de 8 la sută se va aplica 8.80 la sută pentru veniturile exigibile dela 1 Iulie 1929. Și aci cota impozitului adițional prevăzută de art. 72 punctul 1 și 2 din lege se menține întocmai fără nici o modificare.

Sporul de o zecime prevăzut în legea mai suscitată nu se aplică la rămășițele din exerciții închise, cari vor continua a se încassa așa cum sunt înscrise în roluri.

CRONICĂ.

Comitetul prietenilor Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj. Dl. Dr. G. Moroianu, rector al Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj a luat inițiativa instituirii unui „Comitet al Prietenilor“ acestei Academii cu scopul de a veni în ajutorul acestei înalte instituții cultural-economice din capitala Ardealului. Din acest comitet au binevoit să facă parte Dr. Al. Vaida-Doevod, fost prim-ministru, actual ministru de interne, prof. Ion Răducanu, ministrul muncii și ocrotirilor sociale, C. R. Mircea, directorul general al „Ugri“-ului, prof. Dr. Romul Boilă, vicepreședintele Senatului, Sopkessz, senator și director la Banca Marmorosch Blank & Co., Ionel Comșa, senator și directorul general al Băncii Centrale din Cluj, inginer Negruțiu președintele Camerei de comerț din Cluj și membru în Consiliul superior al C. F. R., Adrian Oțoiu, senator și director de bancă etc.

*

Asociația industriașilor din Ardeal și încassarea impozitelor în restanță. Cunoaștem cu toți protestele societăților comerciale și industriale prin diferitele întruniri, precum și memoriile adresate din partea băncilor din Ardeal Ministerului de Finanțe pentru modificarea articolului 24 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice. Acest articol conține: Statul, Județul și Comuna au privilegiul înaintea ori-cărei datorii particulare în ce privește veniturile de orice fel, fără să fie obligat față de formalitățile înregistrate în cărțile funduare asupra averii mobile și imobile. In cazul când Statul, Județul și Comuna au în acelaș timp datorii de încassat dela acelaș proprietar, are Statul primul drept și numai pe urmă Județul și în al 3-lea rând Comuna.

Acest favor al Statului constituie o mare piedecă la acordarea de împrumuturi pentru că nici chiar imobilele cari nu se pot înstrăina decât prin transcrierea la cartea funduară nu formează un gaj sigur, deoarece Statul ori-și- când poate să-și prevaleze creanțele lui față de ceilalți creditorii.

Asociația industriașilor din Ardeal cere ca cel puțin unde sunt deja cărțile funduare introduse, această preferință a Statului să fie suspen-

dată, urmând ca despăgubirea creditorilor să se facă în ordinea adnotărilor în cartea funduară.

Iată dar cauza principală care constituie rezerva băncilor străine, precum și a celor indigene în acordarea de credite firmelor comerciale și industriale din România.

*

Creanțele neachitate ale Căilor Ferate. Dl ing. Stan Vidrighin, directorul general al Căilor Ferate a dispus ca pe ziua de 1 Septembrie serviciul contabilității cfr. să întocmească un tablou general despre toate datoritiile administrației drumului de fier începând cu anul 1918 și până la 1 Ianuarie 1929.

În acest scop toate direcțiunile Căilor Ferate cari posedă acte ordonanțate sau sunt a se ordonanța au fost obligate ca până cel mai târziu în seara de 31 August să verifice și pe urmă să trimită direcțiunii contabilității toate dosarele provenite din:

1. Datoriti neachitate particularilor, izvorând din hotărâri judecătorești definitive;
2. Drepturi neachitate personalului;
3. Cheltuieli de întreținere, combustibil, apă, luminat, chirii de localuri, taxe comunale, publicații, diferențe de preț la combustibil etc.;
4. Reparații la materialul rulant, furnituri etc.;
5. Creanțe datorate furnizorilor din străinătate;

6. Credite neachitate căilor ferate străine, pentru reparații, avarii etc.;

7. Orice fel de datoriti de orice natură pe cari administrațiunea cfr. le are de plătit.

Deoarece toate aceste acte urmează a fi controlate de comisiunea instituită în acest scop, s'a pus în vedere tuturor direcțiunilor că după data de 1 Septembrie nu se vor mai putea înainta nici un fel de creanțe sub nici un motiv.

*

O bursă de efecte și mărfuri. Printre multiplele legi alcătuite și modificate de guvernul actual ne bucurăm că va veni în sesiunea parlamentară de toamnă și modificarea legii bursei, unde se prevede dreptul de înființare de burse de efecte și mărfuri și în principalele centre din Ardeal.

Este de o netăgăduită valoare crearea unei astfel de burse în capitala Ardealului.

Cunoaștem cu toții lupta fără de preget dusă de Camera de comerț și industrie din Cluj, în frunte cu valorosul ei președinte dl ing. Negruțiu. În acest scop camera a și întocmit proiectul de înființare a bursei care va și urma în toamnă.

*

Agricultorii nu vor fi urmăriți pentru impozit. Ministerul de finanțe a trimis următoarea circulară administrațiilor financiare din țară:

Banca Centrală Cooperativă funcționând în baza legii pentru organizarea cooperăției pentru a împiedica vânzarea produselor agricole de către agricultorii către intermediari pe prețul deșertorilor, de comun acord cu băncile populare și cooperativele din țară și în interesul valorificării cât mai largi a produselor agricole, a luat măsură a se vinde aceste produse în comun, dând instrucțiuni organelor sale în acest sens.

Pentru a se putea însă atinge scopul urmărit este necesar ca produsele să fie libere la vânzare

și aceasta nu se poate obține decât dacă percepțiile nu le sechestrează în contul impozitelor datorite de agricultori. Ministerul de finanțe dorind să dea concursul său în vederea atingerii scopului urmărit de Banca Centrală Cooperativă, respectându-se însă în întregime drepturile statului cari conform art. 24 din legea de urmărire sunt privilegiate, vă punem în vedere următoarele, cu rugămîntea de a lua măsuri să fie întocmai executate: încassarea la zi a impozitelor agricole și altor impozite datorite de agricultori se va face după ce aceștia își vor valorifica produsele lor prin vânzarea în comun prin bănci populare sau cooperative. Perceptorii se vor pune imediat de acord cu aceste instituțiuni pentru întocmirea tablourilor de agricultorii ce doresc să-și valorifice produsul lor pe această cale. Odată stabilit acest tablou perceptorii vor comunica băncilor populare și cooperativele prin care se va face vânzarea, totalul sumelor ce agricultorii prevăzuți în acel tablou datoresc Statului drept impozite. Băncile populare și cooperativele ce vor face vânzarea vor confirma perceptorilor cu adresă în regulă că își iau obligațiunea pentru aceștia ca după efectuarea vânzării, care va avea loc în cel mult 45 (patruzeci și cinci) zile, să se îndeplineze mai întâi datoritiile către fisc, și numai după ce fiscul va fi integral achitat se vor acoperi resturile din împrumuturile făcute în diferite scopuri și pentru cari există garanția Statului. În posesiunea acestei adevărînte perceptorii vor ridica imediat sechestrul ce eventual ar fi înființat pe produsele agricole ale celor ce consimt ca ele să fie vândute în comun, pentruca produsele odată liberate să poată fi valorificate de băncile populare. Achitarea impozitelor de către băncile populare se va face la percepție în cel mult două luni dela încheierea tablourilor și pe cât posibil pe măsura vânzării produselor până la concurența sumei rezultate din vânzare. Perceptorii pentru sumele ce vor primi în contul impozitelor, vor elibera chitanțe pentru fiecare contribuabil în parte. Ceilalți contribuabili cari nu vor consimți să-și vândă produsele în comun vor fi urmăriți conform prevederilor legii de urmărire. În intențiunea noastră fiind ca perceptorii să lucreze în deplină armonie cu băncile populare, le veți comunica imediat ordinul de față atrăgându-le atenția asupra importanței lui și a necesității de a se executa întocmai.

*

Ridicarea scontului în Belgia. Banca Națională a ridicat scontul dela 4 la 5 la sută.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 20 Iulie 1929, a Băncii Naționale următoarele poziții:

	Activ	Lei
Aur în țară și străinătate		8.715,926.288
Devize		1.729,461.614
Monetă divizionară		6,239.309
Portofoliul comercial		8.929,825.229

Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	955,261.133
Datoria Statului	3.958,659.838
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	589,191.552
Fonduri de pensiuni și asistență pentru personal	105,547.411
Imobile	377,530.473
Mobilier și mașini de imprimărie	60,568.445
Cheltuieli de administrație	44,123.715
Efecte și avansuri rambursat prin Stat	1.671,850.000
Argint—Lingouri și monete	6,372.836
Conturi diverse	1.337,862.844
Totalul activelor	30.488,320.687

Pasiv

Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	702,260.072
Bilete B. N. R. în circulațiune	19.143,072.091
Conturi curente și recepise la vedere	7.429,294.181
Dobânzi și beneficii diverse	79,923.201
Conturi diverse	2.333,761.033
Raportul între stocul de aur și angajamente	32·80‰
Raportul între stocul total și angajamente	39·73‰

Taxa:	Scout	9 ¹ / ₂ ‰
	Dobânda	10 ¹ / ₂ ‰

	Val. nom.	Cursul
Com. Ital. și Rom.	500	740—750
Albina Sibiu ex. cup.	500	1025—1050
Carpaților	500	475—500
Franco-Română	500	90—100

ASIGURĂRI

Dacia-România ex. cup.	2000	6250—6350
Naționala	500	1100—1150
Generală	500	2400—2500
Agricola ex. cup.	500	1100—1150
Steaua României	500	980—1000
Prevederea	200	470—480
Soc. Urania	1000	2300—2400

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1300—1310
Astra Română	500	2175—2200
Speranța opt.	500	1150—1200
Speranța pui	500	625—650
Petrol Blok	500	290—295
Petrolul Rom. opt.	500	550—560
Petrolul Rom. (pui)	500	200—225
I. R. D. P. opt.	500	310—315
Concordia	250	1200—1220
Creditul Minier opt.	500	615—620

Cursul Valorilor la București

la 1 August 1929.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	70—80
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	70—80
Scris Rurale	5	50 ¹ / ₄ —50 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	50—50 ¹ / ₄
Scris Urb. Iași	5	49 ¹ / ₄ —49 ¹ / ₂
Comuna București	4	50—60
Comuna București	5‰	50—60
Imprumutul Național 1916	5	63 ¹ / ₂ —64
Imprumutul Unirii 1919	—	58 ¹ / ₄ —58 ¹ / ₂
Imprumutul Refacerii 1920	5	57 ³ / ₄ —58
Renta împrumutării	5	53 ³ / ₄ —54
„ 1903 original	5‰	80—90
„ 1903 duplicate	5‰	50—60

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	10200—10250
Marmorosch Blank & Cie ex. cup.	500	1130—1140
Românească	500	910—920
„ pui	500	815—820
De Scout ex. cup.	500	340—345
Comerc. Română	500	990—1000
Credit Român ex. cup.	500	940—960
Generală	500	625—640
Viticola	500	340—350
Comerț Craiova opt.	500	880—890

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	710—715
C. Tramv. Buc.	500	960—970
Govora-Călimănești purtător	200	240—250
Govora-Călimănești nom.	200	240—250
Cartea Românească	500	350—355
Creditul Technic purt.	500	460—470
Creditul Technic nom.	500	430—440
Letea opt. ex. cup.	500	730—735
Clădirea Românească opt.	500	630—635
Mica	500	565—570
Carpatina	500	1000—1050
Credit Industrial ex. cup.	1000	860—865

MONEDE EFECTIVE

Dolari	167·90—168·10
Sterline	816—818—
Lirete	8·93—8·96
Cor. cehe	5·03—5·05
Franci francezi	6·70—6·72
Franci belgieni	4·68—4·72
Franci elvețieni	32·85—33—
Mărci germane	40·25—40·45
Zloți	18·90—19·10
Șilingi austr.	23·90—24—
Pengő	29·55—29·85
Dinari	2·98—3—
Leva	1·50—1·56
Drachme	2·23—2·26
Lire otomane	82·00—83—
Napoleon	650—655—